

✙
ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВЧКЕ

ГРЕТИ ГАБА ГОРЊОКАРЛОВЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА МАРТИРИА • ГОДИНА XXII • БРОЈ 47 • ЈАН 2024

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

На насловној страни: Икона Божје Матере »Перуанская«

ЕПИСКОП

ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА ГОРЊОКАРЛОВАЧКА

Славе Рашкај 14; 47 000 Карловац; Република Хрватска

телефон: 00385 (0)47 642 531; факс: 00385 (0)47 642 532; e-mail: episkop@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (I)

ЈЕРЕСЈ
Саша Лончина

Мирослава Крлеже 15, 47000 Карловац

mob: +385 (0)95 4312 121
e-mail: prva.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У РИЈЕЦИ (I)

ПРОТОЈЕРЕСЈ-СТАВРОФОР
Митко Костич

Ивана Зајца 24/1; 51 000 Ријека

tel: +385 (0)51 335 399 • faks +385 (0)51 324 160
e-mail: prva.rijecka@eparhija-gornjokarlovacka.hr
mob: +385 (0)91 5148250

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПУЉИ

ПРОТОЈЕРЕСЈ-СТАВРОФОР
Горан Петковић

Перој 19; 52 215 Водњан

tel: +385 (0)52 520 654 • faks +385 (0)52 520 654
e-mail: spco.pula@eparhija-gornjokarlovacka.hr
mob: +385 (0)98 9793038

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (II)

ПРОТОЈЕРЕСЈ-СТАВРОФОР
Радослав Анђелић

Тина Ујевића 5; 47 000 Карловац

mob: +385 (0)98 563 613
e-mail: druga.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У РИЈЕЦИ (II)

ПРОТОЈЕРЕСЈ
Јован Галамич

Ивана Зајца 24/3; 51 000 Ријека

tel: +385 (0)51 319 064 • mob: +385 (0)95 7233564
e-mail: druga.rijecka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОГУЛИНУ

ЈЕРЕСЈ
Марко Брањеш

Б. Франкопана 16; 47 300 Огулин

tel: +385 (0)47 532 475 • mob: +385 (0)91 7863 861
e-mail: spco.ogulin@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (III)

ПРОТОЈЕРЕСЈ
Дарко Дугоњић

Коранско шеталиште 1; 47000 Карловац

mob: +385 (0)99 430 2121
e-mail: treca.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГОСПИЊУ/САИДАНУ

ЈЕРЕСЈ
Драган Михајловић

Ул. Специјалне Јединице Полиције 16; 53 000 Госпић

mob: +385 (0)97 6682641
e-mail: spco.gospic@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДОЊЕЈ ЛАПАЦИ

ПРОТОНАМЕСНИК
Презраг Сушић

Маршала Тита 11; 53 250 Доњи Лапач

tel: +385 (0)53 765 154 • mob: +385 (0)95 871 6269
e-mail: spco.donji-lapac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ (IV)

ПРОТОЈЕРЕСЈ – СТАВРОФОР
Милидраг Стојановић

Амброза Враницанија 6; 47 000 Карловац

mob: +385 (0)95 776 776 9
e-mail: cetvrta.karlovacka@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У С. МОРАВИЦАМА

ПРОТОЈЕРЕСЈ-СТАВРОФОР
Јованко Стојановић

Докмановићи 10; 51 325 Моравице

tel: +385 (0)51 877 137 • fax: +385 (0)51 877 137
mob: +385 (0)98 801051
e-mail: spco.moravice@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГРАЧАЦУ

ПРОТОНАМЕСНИК
Презраг Пантасић

К. Степинца 82; 23 440 Грачац

tel: +385 (0)23 7890 864 • fax: +385 (0)23 7890 865
mob: +385 (0)99 5962569
e-mail: spco.gracac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ТОПУСКОЈ

ПРОТОЈЕРЕСЈ
Милас Ристич

Прилаз г. Драшковића 2а; 44 415 Топуско

tel: +385 (0)44 733 329 • fax: +385 (0)44 733 329
mob: +385 (0)91 5850546
e-mail: spco.topusko@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДРЕЖНИЦИ

ПРОТОЈЕРЕСЈ
Милан Симич
АДМИНИСТРАТОР ПАРОХИЈЕ

Центар бб 47 313 Дрежница

tel: +385 (0)47 56 6179 • fax: +385 (0)47 566 351
mob: +385 (0)98 1300531
e-mail: spco.dreznica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЛАШКОЈ

ЈЕРЕСЈ
Саша Крешкић

Прве гардијске бригаде 1/а; 47 304 Плашки

mob: +385 (0)98 130 0531
e-mail: spco.plaski@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГЛИНИ

ЈЕРЕСЈ
Горан Каламанџа

Хрватска 20; 44 400 Глина

tel: +385 (0)44 880 615 • fax: +385 (0)44 880 615
mob: +385 (0)95 5208053
e-mail: spco.glina@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОРЕНИЦИ

ПРОТОНАМЕСНИК
Никола Малобабич

Девете гардијске бригаде 26; 53 230 Кореница

tel: +385 (0)53 756 367 • fax: +385 (0)53 756 367
mob: +385 (0)95 8061838
e-mail: spco.korenica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЕТРИЊИ

ПРОТОЈЕРЕСЈ
Саша Умитовић

Владимира Назора 13; 44 250 Петриња

tel: +385 (0)44 813 419 • fax: +385 (0)44 813 419
mob: +385 (0)95 5114669
e-mail: spco.petrinja@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОТОЧУ

ПРОТОНАМЕСНИК
Слађан Никич

Трг др. Фрање Туђмана 5; 53 220 Оточац

tel: +385 (0)53 771 285 • mob: +385 (0)98 9002171
e-mail: spco.otocac@eparhija-gornjokarlovacka.hr

МАНАСТИР РОЂЕЊА Св. ЈОВАНА У ГОМИРЈУ

АРХИМАНДИТ
Михаило (Букчевић)

Рибњак 23; 51 327 Гомирје

tel: +385 (0)51 878188 • fax: +385 (0)51 878188
mob: +385 (0)91 7814314
e-mail: manastir.gomirje@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОСТАЈНИЦИ

ПРОТОЈЕРЕСЈ-СТАВРОФОР
Славиша Симаковић

Даворина Трстењака 5; 44 430 Костајница

mob: +385 (0)95 8787 197
e-mail: spco.kostajnica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДВОРУ

ПРОТОНАМЕСНИК
Југослав Максимовић

Миле Б. Чаје 46; 44 440 Двор

tel: +385 (0)44 871 811 • fax: +385 (0)44 871 811
mob: +385 (0)95 5094328
e-mail: spco.dvor@eparhija-gornjokarlovacka.hr

МАН. БОГОРОДИЦЕ ТРОЈЕРУЧИЦЕ У Д. БУДАЧКОЈ

АРХИМАНДИТ МР
Наџм (Милковић)

Доњи Будачки 6; 47 242 Крњак

tel: +385 (0)47 718 206 • fax: +385 (0)47 718 206
mob: +385 (0)99 744-002-9
e-mail: manastir.trojerucica@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОЛАРИЊУ

ЈЕРЕСЈ
Бранко Сантрач

Коларић 67; 47 220 Војнић

tel: +385 (0)47 883 519 • fax: +385 (0)47 883 519
mob: +385 (0)95 797 2549
e-mail: spco.kolaric@eparhija-gornjokarlovacka.hr

КАРЛОВАЧКИ МННЕЈ

МОЛНТВЕНО ПРАВИЛО
СВЕТНУХ ИСПОВЕДНИКА И
МУЧЕНИКА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИХ

Свети Сава горњокарловачки

Излази са благословом Његовог
Преосвештенства Епископа
горњокарловачког г. Герасима

Издавач:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа
„Мартириа“

Председник уређивачког одбора:

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
г. Герасим

Главни и одговорни уредник:

Архимандрит
мр Наум (Милковић)

Чланови редакције:

протојереј-ставрофор Славиша Симаковић
јереј Саша Лончина
ђакон Будимир Кокотовић
чтец Марко Поповић
гђица. Снежана Орловић
гђа. Љубинка Тошева Karpowicz

Адреса уредништва:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа „Мартириа“
Вјекослава Клаића 4а

Контакт:

телефон: 00385 (0)47 642 531
факс: 00385 (0)47 642 532
e-mail: casopis@eparhija-gornjokarlovacka.hr

Тираж:

1.000 примјерака

Штампа се средствима Епархије
горњокарловачке. Часопис није
намијењен за продају.

Ваше донације намијењене нашем
издаваштву можете уплатити на
жиро-рачун Епархијског управног
одбора Епархије горњокарловачке:

IBAN HR57 2484 0081 1025 9512 2
Raiffeisen BANK Austria d.d.

Рукописи и фотографије се не
враћају. Текстови и прилози
објављени у часопису представљају
ставове аутора.

ISSN 1334-3467

ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА MARTIRIA • ГОДИНА XXII • БРОЈ 47 • ЈАН 2024 •

Епископ горњокарловачки Максимилијан (Хајдин) 1932-1936

**БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА БРАЋИ ДУХОВНОЈ
И ВЈЕРНИМ ЕПАРХИЈОТИМА БОГОМЧУВАНЕ
ЕПИСКОПИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ – ПЛАШКИ 1933.
ГОДИНЕ**

.....СТР. 2

Јереј Саша Лончина

**ДЕЦЕНИЈСКИ И ВИЈЕКОВНИ ЈУБИЛЕЈИ
СВЕТИЊА ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ**

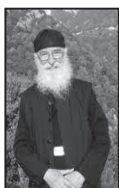
.....СТР. 6

Ћакон Павле Сержантов

**САМОСАЖАЉЕЊЕ ИСКРИВЉУЈЕ СВА
НАША ДЕЛА**

.....СТР. 12

Игуман Никон Атонски

**НЕМА ГРЕХА КОЈИ ЈЕ ВЕЋИ ОД ЉУБАВИ
БОЖЈЕ**

.....СТР. 16

**СВЕЧАНИ ЧИН КАНОНИЗАЦИЈЕ
НОВОЈАВЉЕНИХ СВЕТИТЕЉА
КАРЛОВАЧКОГ ВЛАДИЧАНСТВА**

.....СТР. 18

**ЖИЧКА БЕСЕДА СВЕТОГ САВЕ О ПРАВОЈ
ВЕРИ – 1220 ГОДИНА**

.....СТР. 21

Љиљана Ђунћ

ИЗБЕГЛИ СРБИ

.....СТР. 25

www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

АКТУЕЛНОСТИ
*Вијести преузете са интернет
презентације епархије горњокарловачке*

.....СТР. 26

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА БРАЋИ ДУХОВНОЈ И ВЈЕРНИМ ЕПАРХИЈОТИМА БОГОМЧУВАНЕ ЕПИСКОПИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ – ПЛАШКИ 1933. ГОДИНЕ

*По милости Божјој православни српски епископ горњокарловачки свој у Христу љубљеној
браћи духовној и вјерној пастви својој у Богом чуваној Епархији горњокарловачкој поздравља
свијетле Празнике Рождества Христова и од смјерности своје шаље, уз хришћански ијелив,
архијерејски поздрав свој и благослов.*

Скоро ће двадесет пуних вијекова, љубазни моји, како се на данашњи дан, дан рођења Христа Спаситеља нашега, захорила Васељеном пјесма анђела небеских: Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља!

Скоро ће двадесет пуних вијекова, како нас на данашњи дан стално посјећује Пророком названи: *свега мира књаз* (Ис. 9,6) и долази међу нас да нас завађене измири и са Богом нас Оцем нашим једном заувјек помири све.

Скоро ће двадесет пуних вијекова, како нам од Свете оне ноћи витлејемске свијетли свуда кроз живот звијезда од Витлејема водиља наша и обасјава нам путе живота нашега, а највише онај, најтајнији међу њима, пут, којим се са земље небу долази.

И док се још свијетом разлеже пјесма анђела небеских једино је још од свих створова Божјих човјек не чује.

И док се са доласком књаза мира међу нас окренуо из основе свијет да по ријечима пророка Исаије *вук у знаку измирења тога заједно са јагњетом мирно траву пасе* (Ис. 6, 24) једини је – изгледа – човјек крај свега тога остао непомичан и нијем.

И док звијезда водиља са пећине Витлејемске претвори најједном мрклу ноћ у дан, једини човјек од свих створова Божјих лута још увијек по мраку и усред свјетлости ове остаје крај очију својих слијеп.

Прохуји тек Празник овај са свим небеским појавама својима, **а свијет наставља и даље, као што је и дотле чинио, наставља да кује убојно оружје за нове покоље и рат. И једва се тек гдје када од те заглушне убојне вике причује глас ангелске пјесме миру: мир, међу људима добра воља.**

Изводе се данас загушљивим гасовима напади на свијет да би се – кажу – привикао рату човјек, а тиме као да се хоће одагнати и оно мало свјетлости Витлејемске, што свјетлећи путеве небу из таме грјешне избавља свијет.

Доласком Христа Спаситеља нашега, о кончини љета, када је томе, по ријечима књига светих, већ крајње вријеме било, дошао је и робовању људском једном заувјек крај. Појавом Христа Спаситеља нашега у данашњи дан Рођења по плоти Његова свијетом се јавила мисао о слободи и достојанству човјека. И гле! Скоро ће већ двадесет пуних вијекова иза тога, а још увијек довикују народи једно другом: Буди ми брат иначе ћу те убити.

Скупо је плаћена људска слобода, љубазни; *цијеном уијењеног Сина Божјег*, како нам казује Света ријеч јеванђеоска (Мт. 27,9). Ипак је зато и крај те високе цијене за свих ових двадесет скоро вијекова, свијет још увијек тиранин тиранину, сушти састав паклене неслоге, гдје ратује човјек са човјеком.

Узалуд су се са крста Голготскога чуле ријечи Искупителеја нашега: Опрости им, Боже, јер не знају шта раде, када је ријечи те чуло можда оно неколико њих око крста Господњег, док се ево, ни крвљу распетога за нас Христа, ни до дан данас није збрисала ријеч она закона Мојсејева, која нам казује: живот је човјечији сав у крви!

Заиста, љубазни, живот је човјечији сав у крви. Историја свијета није историја мира, већ ратова силних, које смо и ми по прошлости својој тешкој, тако крваво искусили. И данас још вриједи она прастара у свих народа једнако примљена ријеч која

нам говори: ако хоћеш мира, спремај се за рат. И дан данас, ево љубазни, када је плут вриједнога ратара преорао већ давно крвљу у рату натопљену њиву, када су се већ давно заравнале хумке заборављених већ гробова ратника наших и припремило земљиште за нову, у миру сјетву и жетву, свијет умјесто да пружи руке један другоме и да забораву преда све дотле претрпљене неправде, да би у љубави Христовој започео живот нов, нове једно-другом упућене пријетње, нови се на све стране спрема рат свих против свију.

Кроз двадесет скоро вијекова проповиједа се свијету програм љубави Христове исписан у цигло двије тачке. Једна од тих је: *љуби ближњега свога као самога себе*. И док се иначе наизуст знају сви могући програми и начела разноврсних по свијету исповиједања политичких, програм љубави Христове, исписан у ово цигло неколико ријечи, једва да и зна ко. Јер да зна и да се тог програма држи, друкчије би тад изгледао овај свијет. Друкчије би се тада свијетом владао дух. Друкчије би се тада свијетом права човјекова цијенила, слобода и достојанство његово поштовало. Ако ја не

сматрам братом својим свакога без разлике човјека, не само онога крај себе и испред себе тј. себи равног и вишег од себе, но и онога иза себе, тада ћу узалуд тражити и ја да и он мене братом својим сматра. А гдје осјећаја братског међу људима нема, ту је узалуг говорити о љубави Христовој, која подједнако грли све и ближњима својима сматра и назива чак и непријатеље своје.

Не заборавимо никада, љубазни моји, да су сви без разлике удови једнога истог тијела, којему је глава Отац наш небески. Сви ми, који се год Христовим називамо, чланови смо једне и исте заједнице црквене, у коју смо ушли сви без разлике једним и истим Духом крштени. Као год што у тијелу једном има болесних, закржљалих и узетих удова, тако и у тијелу цркве Христове нису сви чланови једнаки. Има ту моћних и биједних, има их уважених и презрених, богатих и убогих, срећних и невољних. *Све је те Бог једнако створио* (Приче 22,2). Сви су они једнако са нама дјеца Божја. Сви су они без разлике браћа наша у Христу и по Христу. И ти убоги, биједни и невољни, добили су заједно са нама једну исту природу. Са нама су они

од истог праха постали. Једнако су као и ми обдарени образом Божјим и образ тај чувају можда много боље но и ми. По души својој и они су обучени у једнога истог Христа, а можда су Христу много сличнији и ближи но сви ми. Једнако су са нама примили и они на чување залог Духа светог. И они су исто тако насљедници царства небеског и ако су јако отуђени од земаљског. Не презајмо никада од ове браће своје! Не уклањајмо им се, нити их одбијајмо од себе! Та они су део нашега рођенога бића, крв од крви наше и живот нашега живота и ако су их убогаљиле и изобличиле невоље!

Знајте љубазни, да је живот људски само за то тежак, што људи неће никако да схвате да у свима нама једна и иста душа живи. А када би људи једном то схватили како би намах нестало несрећа, нестало би зависти, нестало би злобе, суревљивости и свих непријатељстава у свијету!

Потајна жеља свих људи је да загосподаре другим. Па и сами робови, колико год теже да се ослободе ропства, толико исто у потаји теже да одмах иза ослобођења свога заробе друге.

Купљени сте скупо – вели нам Св. Велики Апостол – *зато не будите робови људима* (1 Кор. 7,23). Једино се Богу служити има љубазни, а људи су ту, да једни друге помажу, а никако да робују једни другима. Оцем не зовите никога на земљи – вели Христос Спаситељ наш – јер је један Отац, који је на небесима (Мат. 23,9). Упамтите ово сви Ви, који вршите власт над другима! Упамтите ово Господари и газде спрам слугу својих сјећајући се ријечи Св. Апостола Павла, који говори: *Господари, правду и једнакост чините слугама својим, јер и Ви имате господара свога на небесима* (Кол. 4,1). Упамтите ово Ви претпостављени над потчињенима, властодршци над себи подручнима имајући најбољи примјер у Празнику данашњем, гдје су једнако у љубави Христовој здружени небо и земља, ангели и чловјеци, цареви и пастири, *јер у вјери Господа не гледа се ко је ко* (Јаков. 2,1).

Упамтите сви, којима је дао Бог власт над другим, да у љубави Христовој, по ријечима Св. апостола Павла: *нема више ни роба ни слободног, ни Јелина ни Јудеја ни Скита, него је све и у свему Христос* (Кол. 3,11).

Христос је доласком својим раскинуо ланце ропства, који су дотле у робовању држали цио свијет. Божанским учењем својим о слободи, о једнакости и о братству свих људи Божјих,

засновао је Господ наш Исус Христос Царство Божје на земљи овој. Сваки може постати поданик царства тога само ако хоће. **Устав Царства Божјег на земљи јесте сав у љубави Христовој. А љубави Христове, дакле ни Царства Божјег на земљи, нема гдје нема слободе људске и узајамности, гдје нема једнакости братске, гдје нема међусобнога разумјевања и споразумјевања, гдје нема помагања и љубави ближњег према ближњем.** По уставу Царства Божјег на земљи и онај најмањи има иста права као и онај највећи. Јер каква би слобода, каква би једнакост братска била, каква би љубав међу ближњима владала, када би на једној страни били само они, који господаре и заповједају, а на другој само они, који служе и слушају. Свако, ко хоће да има права мора по уставу Царства Божјег на земљи имати и дужности, јер је свако право тек последица извршене једне дужности.

Ако расположење Празника данашњег унесемо у цио живот свој и у знаку знамења данас нам са неба јављених, а то су уједно знамења и обиљежја и Царства Божјег на земљи, започнемо живот свој, а то ће рећи: када се дакле сви без разлике заволимо и у љубави тој као најближа браћа рођена тежимо непрестано и у свему да живот свој спојимо са животом свих около нас ближњих, а исто тако и користи и задовољства своја са коришћу и задовољством ближњих својих, тада ће нестати и највећи дио зала, која као највећа мора тиште данас цио свијет. И када такви једном постанемо испуниће се већ на наше очи посљедња молитва Христа Спаситеља нашега којом се обраћа оцу своме небесноме ријечима: *Оче, хоћу да сви једно буду као Ти Оче у мени и ја у Теби, да и они сви са нама једно буду* (Јов. 6,19). И тада ће тек почети живјети међу нама Царство Божје на земљи. **У Царству том владаће један за све једнаки закон Божји, а тај је закон у томе, да љубав једнога живог Бога споји у братску заједницу све данас завађене, разбраћене и зараћене, да их веже за сву вјечност у једно тијело, којим ће господарити једна глава, сам Бог, цар над царевима и господар над господарима и чијем царству њест предјела.**

О када би у знаку данас нас са неба јављене поруке: у знаку мира на земљи и добре међу људима воље, у знаку љубави Христове, све и сва се ријешавало и свршавало међу нама овдје на земљи, намах би престале све невоље и несреће, све трзавице и кризе у свијету.

Ратови би се намах угасили. Трења и трвења, буне и узбуне, намах би ишчезле. Разне зађевице и међусобице намах би се стишале. И свијетом би се разлило блаженство и благостање гдје би се сви људи од реда грлили међу собом као браћа рођена. И благодарни Богу Оцу своме што нам на данашњи дан посла Јединороднога Сина својега да по њему усиновљење Божје примимо, прилазили би сви ми једно другом на данашњи дан свјесни шта значи велика побједа ова и поздрављали би се побједоносним хришћанским поздравом

свесрдније, својскије и савјесније, као никада дотле, говорећи један другом: ХРИСТОС СЕ РОДИ – ВАИСТИНУ СЕ РОДИ!

Дано у Плашком, пред празник Рождества Христова године од Рођења Христа Спаса нашега тисућу деветстотина тридесет и треће.

Ваш у смирености одани молитвеник
+ ЕПИСКОП
МАКСИМИЛИЈАН

*За Божићни број часописа из архиве Православне Епархије горњокарловчке у ХДА (Средишње установе ПГЕП – СПИСИ, Епархијски архијереј, Редни број 1015, година 1933.) прикупио и приредио јереј Саша Лончина.

*Фотографије у тексту: Епископ Максимилијан Хајдин у Топуском 1931. године (Из породичне збирке породице Новаковић - пронашао Дарио Дринић)

ДЕЦЕНИЈСКИ И ВИЈЕКОВНИ ЈУБИЛЕЈИ СВЕТИЊА ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

Јер сваки који чини зло мрзи свјетлост и не иде ка свјетлости, да се не разоткрију дјела његова, јер су зла. А ко истину твори, иде ка свјетлости, да се виде дјела његова, јер су у Богу учињена. (Јн. 3, 20-21)

У току 2024. године Епархија горњокарловачка обиљежава неколико значајних јубилеја од подизања, обнове и освећења храмова на подручју које богоспасава Епархија обухвата. Нажалост, поједини храмови доживљавали су тешку судбину и по више пута, па су тако изнова подизани, обнављани и данас свједоче о постојању и опстајању православног народа на овим подручјима. Неки пак услијед разних

Два вијека од подизања вељунског храма Васкрсења Христовог 1824-2024

У шематизму Православне Српске Дијецезе Горњокарловачке из 1880. године, штампаног у штампарији браће Јовановић у Панчеву, парохија вељунска улази у састав Протопрезвитерата будачког и сврстава се у

парохију првог разреда са селима: Лаповац, Вељун, Точак, Двориште, Чатрња, Загорје, Воћевић брдо, Спарењак, Понорац, Шљивњак и Гробник са 2384. православна житеља који су живјели у 271. дому.

У истом шематизму наведена је парохијална црква Воскресенија Христовог у Вељуну, саграђена 1824. године.

Храм на Вељуну помиње се и много раније, у архивској грађи из друге половине 18. вијека, а матице рођених,

вјенчаних и упокојених вођене су непрекидно више од 165. година, све до Другог свјетског рата.

По подацима из шематизма Епархије горњокарловачке из 2017. године, ауторка Сњежана Орловић наводи запис свештеника Јована Славнића из 1816. године на горњобудачком протколу из којег се сазнаје се да је кров храма остарио и да је погодна прилика да се изврши зидање цијелог здања. Из тога произилази и поткријеplена чињеница о саграђеном храму Васкрсења Христовог

фактора, а понајвише људских дјеловања руковођених мржњом нису обновљени, поједини су скрнављени, али никада не може бити избрисано њихово постојање и свједочанство о љепоти којом су оплемењивали како крајолик, тако и свјетлост уносили у душу православних хришћана у оним мјестима гдје су њихова звона позивала на молитву, а њихово постојање свједочило о љубави према Богу и Божијој правди.

1824. године, који је нови иконостас добио 1837. године. Слава храма бивала је на Томину недељу, а на мапама Хабзбуршке монархије из друге половине 18. вијека, уцртан је храм на приближно истом мјесту, а који је посвећен Младој недељи.

У шематизму за годину 1900. штампаном у Српској Манастирској Штампарији у Сремским Карловцима, а који је приредио протојереј Димитрије Руварац, наведен је храм парохије вељунске посвећен Вазнесењу Христовом саграђен 1824. године. Исти подаци унијети су и у шематизам Источно православно Српске Патријаршије по подацима из 1924. године, гдје је у протопрезвитерату будаптанском смјештена парохија Вељунска, прве класе, са храмом Вазнесења Христовог, што је највјероватније грешка при навођењу из 1900. године, а која је пренесена у шематизам из 1924. године.

У Другом свјетском рату августа 1941. године у храму су усташе извршиле покољ српских сељака из Вељуна и околних села и срушили храм.

Два вијека од подизања дуњачког храма

Св. Пророка Илије

1824-2024

Шематизам Православне Епархије горњокарловачке из 2017. године наводи да је на протоколу горњобудачког храма стајао запис из 1816. године о храму Св. пророка Илије који је страдао у турском рату и да је од града Клокоча пренесен у село Дуњак.

У опису Епархије који је саставио Свети владика Данило Јакшић 1755. године, наводи се село Клокоч са црквом од дрвета, неосвећеном, подигнутом 25. година прије писања описа. Храм је у мјесту Клокоч уписан и на карти Хабзбуршке монархије из 1774/1775. године.

У шематизму Православне Српске Дијецезе Горњокарловачке из 1880. године парохија Клокоч улази у састав Протопрезвитерата будачког и сврстава се у парохију првог разреда са селима: Клокоч, Дуњак, Јохова, Кестеновац, Клупица, Кусаја, Липовац, Лисник, Миољска, Мрачај, Петрова пољана, Присјека, Рајић брдо са 3065. православних житеља који су живјели у 378. домова. Као парохијална црква наводи се храм Пророка Илије у Клокочу саграђен 1824. године.

Иконостас за храм је 1860. године осликао Најман. Храм је порушен у Другом свјетском рату, а на мјесту некадашњег храма данас стоји крст који свједочи о богослужбеном мјесту.

Пет деценија од освећења новог топличког храма

1974-2024

У опису Епархије из 1755. године, Свети владика Данило Јакшић наводи село Топуско са два храма од дрвета, освећена и подигнута три деценије прије састављања поменутог описа. Први храм Вазнесењски и други храм Светог Јована Претече.

Шематизам из 1880. године парохију топличку сврстава у Протопрезвитерат кирињски, као парохију првог разреда са следећим селима: Старо село, Катинавац, Воркапић, Мала Врановина, Пониквари и Гређани са 2651. православним житељем у 247. домова. Као парохијска црква наводи се храм Рождества Јована Претече у Топуском саграђен 1826. године, вјероватно нови храм на мјесту старог и филијални храм Вознесенија Господњег у Гређанима који датира из 1800. године.

Иконостас за храм Светог Јована Крститеља и Претече осликао је Хакман 1862. године, које податке наводи аутор Шематизма Епархије горњокарловачке из 2017. године, Сњежана Орловић.

Током Другог свјетског рата овај храм је срушен од стране усташа, а нетом прије рушења у храму и парохијском дому извршен је покољ над православним становништвом.

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г. Симеона (Злоковића), блаженопочившег, приступило се градњи новог храма на темељима старог у периоду од 1971-1974. године. Изграђен је од чврстог материјала, без живописа и са иконостасом који је дјело Милована Арсића. Блаженопочивши Епископ горњокарловачки господин Симеон извршио је освећење храма на празник Преображења Господњег 19. августа 1974. године.

Шест деценија од обновљења госпићког храма

1964-2024

Први православни храм у Госпићу саграђен је 1785. године у барокном стилу. По подацима из Шематизма источно-православне митрополије карловачке за годину 1900. парохија госпићка сврстана је у Протопрезвитерат лички и у њен састав улази Госпић са селима: Јасиковац, Липе, Дивосело, Ведро Поље, Гљивари, Клиса, Каменуша и Почучићи са 1481. православним житељем и храмом Светог великомученика Георгија из поменуте 1785. године.

Храм је обнављан средином 19. вијека, а потпуна обнова окончана је 1903. године када је на празник преподобне мати Параскеве – Свете Петке, освећење извршио блажене успомене Епископ Михаило Грујић.

Најдетаљнији историјски преглед стања парохије госпићке и храма Светог великомученика Георгија садржан је у последњем шематизму Епархије из 2017. године, у којем ауторка Сњежана Орловић наводи да је приликом спаљивања храма у времену Другог свјетског рата 1941-1945. године храм дјелимично и порушен, а том приликом уништени су иконостас, црквени мобилијар, иконе, богослужбени предмети и књиге.

Године 1961. у Госпић долази свештеник Јован Обреновић који започиње и обнову госпићке светиње. Храм је подигнут на истом мјесту, поред школске зграде коју је похађао Никла Тесла. Градња храма окончана је 1964. године. Иконе за иконостас по узору на сликарство из манастира Грачаница и Дечани, насликао је академски сликар Милован Арсић, творац иконостаса храма у Топуском. Посебан украс у овом храму представљао је велики полијелеј од кованог гвожђа тежине од око 500 килограма који је изашао из радионе Маријана Леватића, умјетничког бравара из Вараждина. Освећење обновљене светиње извршио је Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки господин Симеон (Злоковић).

Нажалост, храм је доживио још једно страдање током последњег

рата, када је 1992. године порушен до темеља и уништен му је сав имобилијар. На мјесту храма тада је направљено паркиралиште за аутомобиле, а тек 2006. године тај простор је ограђен и као такав стоји и данас.

Четири деценије нове грачачке светиње 1984-2024

Свети владика Данило Јакшић у свом опису Епархије из 1755. године наводи три храма грачачке парохије. Сва три храма изграђена су од камена, а два у том тренутку нису била освећена. Храмови су подигнути три деценије прије састављања описа од стране Владике Данила. Храмови који су побројани посвећени су Рождеству Пресвете Богородице, Вазнесењу Господњем и Светом архангелу Михаилу (село Штикада).

Неколико година прије састављања Шематизма Православне српске дијецезе горњокарловачке из 1880. године, изграђен је нови храм 1874. године, а парохија Доњи Грачац сврстана је у Протопрезвитерат лички и обухвата села: Грачац, Граб и Штикаду са 3782. православне душе у 365. домовна.

У Другом свјетском рату кров ове светиње је страдао, а у потпуности је срушена 1954. године од стране тадашње безбожничке власти, за коју је како наводи ауторка Сњежана Орловић у Шематизму из 2017. године, годину дана прије рушења Котарски народно одбор затражио дозволу за исто. Земљиште на којем се налазио храм одузето је, а на њему је сазидаана Спомен костурница.

Ипак, грачачка светиња доживљава своје Васкрсење, иако не на старом мјесту, већ на купљеном земљишту поред гробља, измјештена изван града, јер тадашња власт вјероватно је сматрала да ако не дозволе градњу храма у граду, да ће тако отјерати и Бога што даље од себе, међутим *"Дух дише гдје хоће, и глас његов чујеш, а не знаш откуда долази и куда иде..."* (Јн. 3,8). Темелји храма постављени су 1982. године, а изградња је окончана 1984. године. Након последњег рата храм је девастиран и кориштен за одлагање смећа и другог отпада. Успостављањем литургијског живота након ратних дешавања приступило се обнови храма, те је тако благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г. Герасима 2007. године живописан олтарски

дио храма и постављен иконостас од тиковине.
Храм је данас у богослужбеној употреби.

Један вијек цриквеничког храма Светог оца Николаја 1924-2024

Храм Светог оца Николаја у Цриквеници сазидао је добротом племените госпође Хартвиг, удовице руског посланика у Краљевини Југославији 1924. године. Храм је сазидао од камена, а својим спољашњим изгледом подсећа на руске храмове, што се нарочито види у изгледу храмовне куполе.

Након несрећних дешавања Другог свјетског рата и безбожничке власти која није била наклоњена Цркви, Свети Архијерејски Синод Руске православне цркве на свом новембарском засједању 1954. године одлучио је предати благочинија руских православних храмова у Југославији са свештенослужитељима, јурисдикцији Српске православне цркве, са изузетком Светотројичног храма у Београду, данас познатог као Руско подворје.

Све до 1991. године управу храма водио је Епархијски управни одбор Епархије

горњокарловачке, а од 1991. године о храму бригу води Српска православна црквена општина у Ријеци.

Шест деценија од освећења обновљене мариндолске светиње 1964-2024

Свети Владика Данило Јакшић у свом описанију Епархије из 1755. године наводи село Мариндол са две цркве од камена, подигнуте 150. година прије састављања описанија. Дакле, светиње мариндолске датирају још из 1605. године. Храмови који се у описанију наводе јесу Храм Светих апостола Петра и Павла и храм Светог архиђакона Стефана.

У Шематизму источно-православне српске митрополије карловачке за годину 1900. аутора Димитрија Руварца, протојереја, парохија мариндолска, парохија је треће класе и сврстана је у дистрикт манастира Гомирја и у њен састав улазе: Милић село, Пауновић село, Вукобраћ село, Липник и Бојанци са 805. православних душа.

Оба храма, апостолски и храм светог архиђакона Стефана, наводе се и у описанију

гомирске обитељи из 1771. године, о чему се може пронаћи у Шематизму Епархије из 2017. године под парохијом српскоморавичком, намјесништво плашчанско.

О даљњем стању апостолског храма исти шематизам говори да је данашњи храм саграђен 1858. године, такође од камена. У Другом свјетском рату храм је оштећен, а обновљен је 1964. године када је и извршено освећење. Храм

је димензија 17 x 8,30 метара. Стари иконостас је очуван, али није познат аутор нити вријеме израде. Занимљивост коју чува данашњи храм јесте икона мученика Теодора Комоговинског у граничарској народној ношњи, а под ногама му је убијени Турчин коме је пала чама са главе.

Храм је данас у богослужбеној употреби.

САМОСАЖАЉЕЊЕ ИСКРИВЉУЈЕ СВА НАША ДЕЛА

Светитељ Теофан Затворник о путу ка Христу

Цео живот светитеља Теофана је био пут ка Христу. Зашто је то тако? Светитељ је био веома свестан да су прародитељи човечанства изабрали пут греха и да отуда потичу све наше невоље: „човек је пао и пропадао је у свом паду. Ради његовог спасења на земљу је дошао Јединородни Син Божји, показао је пут спасења“. Ми смо слободни људи, наравно, можемо ићи својим путем и опет и поново падати осећајући бол и тежину сопствених заблуда. А можемо поступити другачије – ићи за Христом и то ће за нас бити спасоносно.

Какав пут нам је Христос показао? Како православни људи да се приближе Христу? Светитељ Теофан Затворник је много размишљао о томе, пажљиво читајући Јеванђеље, проверавајући оно што му је долазило на ум црквеним предањем и живим духовним искуством.

Узмимо краћи одломак из његових „Мисли за сваки дан у години по црквеном штиву из Речи Божје“. То су „Мисли“ светитеља Теофана посвећене Јеванђељу по Луки, гл. 17. Светитељ узима стихове од 20. до 37. 1) у којима Христос објашњава ученицима да кроз страдања треба да уђе у Своју царску славу. Господ заповеда ученицима да иду путем Божјим не колебајући се, одлучно остављајући све што је осуђено на погибел. Није могуће ићи Божјим путем и освртати се као што је учинила Лотова жена. Она је погинула због тога.

Речи Божје као путокази за људе из библијског доба

Пре свега светитељ Теофан скреће пажњу на оно што су људи чули од Христа пре две хиљаде година. Христови ученици су у Њега веровали као у помазаног Цара, очекивали су Његово славно зацаривање. Неки су сматрали да ће се зацарити подигавши ослободилачки устанак против римских окупатора. Христос не жели да ученици буду у заблуди у погледу Његовог Царства. Устанка неће бити. Биће друго: изненадан и за све очигледан славни долазак Сина Човечијег.

Из јеванђељског штива светитељ Теофан бира једну тему:

„Рекавши да ће Син Човечији доћи у Свој дан као муња, која ће у једном тренутку обасјати све што је под небом (Лк. 17, 24), Господ је додао: ‘Али Му најпре треба много пострадали, и одбачену бити од рода Свога’ (Лк. 17, 25)... све време до овог дана је време страдања Господа. Он је као личност пострадао у једно познато време; а после тога Његова страдања се настављају у верницима.“

Наизглед, овде се намеће погружавање тумача у тему Крста: неки од Христових ученика грешком чекају да Христос у Јерусалиму обнови земаљско царство Давида, зато Христос пророкује о Својим Крсним страдањима, спасоносним за све Његове ученике. Није случајно на Крсту био натпис о томе да је Исус Цар јудејски и то што је трнов венац исплетен као ругање – карикатура царске круне. И светитељ Теофан указује на тему Голготе, али је не развија 2).

Сад, стојећи поред Христа светитељ запажа Његов други путоказ: све време до Другог Христовог доласка јесте време Христовог страдања. Он се Сам мучи на Крсту на Велики петак. Притом се Његово страдање наставља још и „у вернима“. Звучи загонетно... Шта то значи? Како су ово схватили верници из библијског времена – апостоли, јер то се тичало њихове судбине?

Светитељ Теофан објашњава своје битно запажање. Он пише о „страдању рођених верника, њиховом васпитању у духу чувања од непријатељских дејстава, унутрашњих и спољашњих; јер је савез Господа са Својима... жив, због којег све што се њих дотиче Он доживљава као глава“.

Да, обраћање човека вери у Христа, духовно васпитање, чување од непријатеља је често тешка ствар. Узмимо, на пример то како је поверовао апостол Павле. Христос се јавио Павлу кад је овај био непријатељ вере, кад је организовао прогоне хришћана. Христос је упитао Павла: „Зашто Ме гониш?“ Односно, Исус Христос је Глава Цркве и као Глава Он

осећа бол који осећају хришћани које Павле прогања. Онда је Павле чуо заповест Господа о томе да исправи свој духовни пут.

Наизглед, светитељ Теофан ће сад детаљно описати колико је за хришћане из библијских времена било важно да прихвате Реч Божју о страдању Христа као Главе црквеног тела. То је време прогона Цркве, веома упечатљиво!... Али не, светитељ хита да из прошлог пређе у садашње време.

Јеванђеље није звучало само за оне који су га чули и прочитали у античко доба. Јеванђељска реч је увек усмеравала људе на поуздан пут, у сва времена. А главни временски тренутак је сад – управо о њему ће бити говора.

Путокази Речи Божје за савременике светитеља Теофана

„Мисли“ светитеља Теофана који је живео у православном царству издате су 1881. године. Светитељ Теофан се поново обраћа Христу, иако нема прогона Цркве, али „Господ заиста много страда. Најтеже муке су падови верника; оне су за Њега још болније од отпадања од вере.“

Сваки тежак грех – наш пад – задаје тежак бол Господу. Ово аскетско запажање је тачно за свако доба. А у XIX веку је разговор о отпадању од вере био врло уобичајен.

Светитељ не жали боје да опише штету од антирелигиозне пропаганде:

„Речи и дела који одишу неверјем јесу распаљене стреле лукавог. Данас је ђаво створио много ковачница за ковање оваквих стрела. Вернике боле срца, пошто их оне погађају, те виде поразе других; с њима и Господ пати. Међутим, наступиће дан славе Господње... А до тада треба трепети и молити се.“

Сетимо се да су се образовани људи из претпрошлог века одушевљавали антирелигиозним књигама Волтера, а затим и Маркса. Пропаганда неверја продрла је у сеоску средину под обличјем научне просвете. Светитељ Теофан је био један од најпросвећенијих људи свог времена, са интересовањем је проучавао многе науке и занате, био је успешан у њима, знао је неколико језика. Разумео је да није наука она која учи људе безбожности. Иза пропаганде неверја крије се лукави дух, ето ко скреће људе с пута.

Христови непријатељи ће бити побеђени на Другом доласку, Господ ће доћи у свој Својој слави, а „до тада треба трпети и молити се“. Зашто баш трпети и молити се? Стрпљење је потребно у борби против падова: ако си пао, устани и настави да идеш ка Христу, ако си поново пао, немој лежати у греховној прљавштини, поново устани – покајањем – и држи се пута ка Христу. Молитва је поуздано средство против неверја. У молитви се човек среће с Господом, општи с Њим и стиче живо лично религиозно искуство. Оваквог човека није лако скренути с духовног пута размишљањима о томе како је „религија опијум за народ“. Православна аскетика учи нас да помисли греховног неверја које нам долећу – стреле лукавог – одбацујемо помоћу молитве.

Мислимо да је светитељ Теофан формулисао проблеме свог доба и да је у перспективи назирао и предстојећи век. И схватио је да пропаганда неверја може прећи у кржаве прогоне Цркве, као што је то већ било у време раног хришћанства 3), о чему је Христос упозоравао апостоле.

Путокази Речи Божје за појединца. План деловања

Али шта Реч Божја данас говори баш мени? Светитељ Теофан одговара на ово питање тумачећи стих. „Ако неко настоји да сачува живот свој, изгубиће га; а који га изгуби оживеће га“ (Лк. 17, 33). Чувати своју душу (у српском преводу живот, прим. прев.) значи жалити себе; а погубљавати душу значи не жалити себе на путу заповести Господњих: ако човек не жали себе, спасиће се.

И ту се говор светитеља Теофана нагло мења, он прелази „на ви“, затим „на ти“, директним пастирским саветом се обраћа појединцу:

„Потрудите се да посматрате себе бар један дан и видећете да самосажаљење искривљује сва наша дела и да гаси у нама жељу да их чинимо. Без труда... ништа нећеш учинити; а жао нам је да приморавамо себе – и зато се заустављамо.“

Ово је одлучујући корак у аскетском тумачењу Јеванђеља. Теофан Затворник нам даје духовну вежбу за један дан или више.

Један дан посматрајте себе: како самосажаљање изврће добра дела, како гаси жељу да се чини добро. То је већ конкретан план деловања. Послушаћу савет светитеља, покушаћу да проведем један дан по Речи Божјој као што се каже у Лк. 17, 33. Онда ћу

доспети у простор Јеванђеља, постаћу један од ученика којима је оно упућено. Ако у неком случају заповест буде испуњена, испоставиће се да сам ближи Христу. И онда треба да Му благодарим због тога што ме је упутио и дао ми снаге да учиним корак ка Њему. Ако у неком случају заповест не буде испуњена, треба да се покајем за то – без самосажаљења. И то ће ми такође отворити пут ка Христу. Ето, то је главно.

Закључци

Светитељ Теофан завршава тумачење 17. главе Јеванђеља по Луки дивним редовима који као да су написани у наше време – о тајм-менаџменту. Односно, о организацији времена по којем има четири врсте послова: важни и хитни (људи морају да их раде, с тим проблема нема), важни и који нису хитни (људи их одлажу за касније, што изазива озбиљне проблеме у животу)... 4)

Светитељ добро познаје овај проблем тајм-менаџмента:

„Има послова које не желиш, али мораш да обавиш. Овакви послови се обављају одмах, иако с напором. Међутим, овде се самосажаљење побеђује самосажаљењем. Ако не будеш радио – нећеш имати шта да једеш. А пошто дела заповести нису такве врсте, она се у случају да постоји самосажаљење увек изостављају. И попустљивост за лоша дела такође проистиче из самосажаљења. Човеку је жао да се одрекне онога што је пожелео – и испуњава жељу; а она је или очигледно грешна или води ка греху. Тако онај ко увек жали себе не ради оно што треба, а у ономе што не треба попушта себи и испоставља се да ништа не ваља. О каквом спасењу ту може бити говора?“

Светитељ Теофан бележи да се кључне животне бриге (о томе шта ћемо јести) налазе у категорији важних и хитних послова при чему нам самосажаљење помаже да их обављамо на време. И ту светитељ показује да се извршење заповести често доживљава као нешто посао који није важан и хитан! Ту смо у заблуди, ето с какве лукаве стазе треба да изађемо на светлост Божју. И ако испуњење заповести није важна и хитна ствар, самосажаљење нам не даје да је испуњимо. Или извршење одлажемо за касније или одмах заборављамо на заповест. Такође, светитељ Теофан примећује да у важне и хитне послове доспевају грешне жеље или оне које воде ка греху, једном речју – наше страсти. Онда нам самосажаљење помаже да одмах задовољавамо страсти.

До свих ових запажања светитељ очигледно није дошао за писаћим столом. Он се сам трудио да живи по Речи Божјој коју читамо у Лк. 17, 33. И то је вежбао и у томе се подвизавао из дана у дан. О стеченом искуству је размишљао, анализирао га је, вероватно се саветовао. За оно што му је полазило за руком благодарио је Богу. Оно што му није успевало исправљао је покајањем. Осећао је како нас Јеванђеље прочитано животом доводи до Христа, како нас доводи ближе спасењу. И све то је објашњавао с претходном припремом

– проучавао је какве путоказе је Реч Божја давала првим хришћанима, а какве даје савременицима. Ето зашто је за светитеља Теофана Затворника било јасно: Реч Божја „излазећи из уста Божјих, осветљава све путеве богоугодног живота и онај ко ревнује да иде њима јасно види куда да иде“.

Ђакон Павле Сержантов
Са руског Марина Тодић
1/25/2022

Преузето са: www.pravoslavie.ru

[1] Теофан Затворник, свт. Мысли на каждый день года по церковным чтением из Слова Божия. Мн., 2006. С. 335–337. Тумачење светитеља Теофана Лк. 17, 20-25 у овој књизи спада у 26. недељу по Педесетници, у понедељак и уторак.

[2] На тему Крста светитељ се усредсређује у својим другим тумачењима.

[3] „Дух света с погрешним учењима је непријатан Христу: он је антихристов; његово ширење је ширење непријатељских односа према хришћанском исповедању и хришћанском начину живота. Чини се да се око нас дешава нешто слично. Док се свуда чује само рђава рика; али није чудо то што ће ускоро почети и оно што је Господ прорекао: ‘ставиће на вас руке... и прогањаће вас... бићете издати... и убиће вас’ (Лк. 21, 12, 16). Антихристов дух је увек исти; што је било на почетку биће и сад, можда у другом облику, али ће имати исти значај. Шта да радимо? ‘Трпљењем својим спасавајте душе своје’ (Лк. 21, 19). Трпи с чврстом речју исповедања истине у устима и срцу.“ Теофан Затворник, свт. Мысли на каждый день года... С. 353. Тумачење светитеља Теофана Лк. 21, 12-19 у наведеној књизи наводи се под 28. недељом по Педесетници, у уторак.

[4] Има још послова који нису важни ни хитни (тајм-менадери саветују да се они по могућству препусте помоћницима, да се преусмере), неважни и небитни (саветује се да се на њих уопште не троши време, да се на њих једноставно заборави).

НЕМА ГРЕХА КОЈИ ЈЕ ВЕЋИ ОД ЉУБАВИ БОЖЈЕ

Ми не идемо у Рај не зато што грешимо. Знајте да је једини безгрешан био Христос и нико други. Не идемо у Рај не зато што чинимо грехе. Док смо живи и док су нам очи отворене, грешимо. Отићи ћемо у Рај, јер се свим силама трудимо да постанемо оно што Христос жели да будемо, и овај напор ће нас спасити. Да ли можемо победити искушење греха или не, не

зависи од нас, него од Божје благодати.

Морамо молити Господа да нам пошаље Своју благодат. Ако нам Он пошаље Своју благодат, нећемо се љутити, чинити прељубу, красти и тако даље. Ако Бог не пошаље Своју благодат, нећемо моћи сами да савладамо своје грехе. То не значи да нисмо оно што Христос жели да будемо. Ратујемо, боримо се против својих грехова. Видимо своје грехе и мислимо да ако престанемо да их чинимо, нећемо грешити ни умом, ни очима, ни ушима...

Не смемо пасти у очај и рећи: „Увек упадам у замку истог греха. Значи, не могу ништа да постигнем: не радим ништа!“

Много чинимо: исповедамо се, смирујемо се, кајемо се... То је оно што ће нас спасити, а не врлина у којој смо успели. И ђаво има врлине. Једном сам, учинивши нешто добро, отишао да то кажем свом старцу. Тада сам био искушеник.

Чим ме је угледао, одмах је схватио о чему се ради. И, пре него што сам успео било шта да изговорим, рекао је:

„Чедо моје, зашто да се хвалимо и гордимо? Тиме што постимо? Никада не можемо постити више од ђавола, јер он никада ништа не једе. Он је највећи постник. Или зато што смо будни и мало спавамо? Не можемо остати будни више од лукавог, јер он никад не спава. Да ли се уздржавамо, остајемо целомудрени из љубави према Христу? Имамо ли ту врлину? Али, никада нећемо постати целомудренији од ђавола, јер он не жели телесна задовољства: не требају му, јер нема тело.“

Био сам запањен! Колико год врлина имали, никада не можемо стећи оне које ђаво има. Али, да ли ће ове врлине спасити ђавола? Не. Неће спасити ни нас.

Шта хоћу да кажем? Да не треба да будемо добродетељни? Не. Борићемо се за стицање добродетељи. Хришћанин је увек добродетељан, али није сваки добродетељни човек обавезно хришћанин. Међу будистима, хиндусима, Јеврејима,

протестантима постоје добродетељни људи. Али, врлине саме по себи не спасавају. Спасићемо се покајањем и смирењем. Смирењем нашег ума.

Али, смирење није само изговарање неколико празних речи, као што су: „Ко сама ја? Ја нисам ништа!“ и претварање да си јадан, само да би ти људи рекли: „Не, не, ти си добродетељан, имаш такву и такву врлину...“

Претварајући се да смо смирени, терамо друге да нас хвале.

Право смирење није само говорити смирене речи, већ бити смиренотудар, имати смирен дух и не мислити да си бољи од других, јер се свако зло рађа, пре свега, у нашим умовима.

Ако духовно падамо поново и поново, не треба очајавати. Постоји свештеник, ту је његов епитрахил, постоји покајање... То

ће нас спасити – и ништа друго. Покајање и смирење ће нас спасити. Ђаво се овога плаши. Он има много врлина, али недостаје му једна – смирење, и то је створило ад и донело духовну пустош.

Управо да би показао силу смирења, како каже Свето Писмо, Христос је сишао с неба на земљу, смирио се и био послушан до Своје смрти (Фил 2, 8). Смирио се до те мере да је пристао да буде разапет. Овакво смирење нам је потребно да бисмо се спасили.

Ми се трудимо да не паднемо у грех, али Бог нам намерно дозвољава да паднемо како бисмо стекли смирење. И док плачемо због греха који смо починили, Бог нам даје венац смирења због наше борбе са грехом. Стога никада не смемо очајавати. И поставите себи правило: не понављати своје грехе. Реците себи: „Нећу се више љутити, нећу радити ово или оно...“ А онда реците: „Господе Исусе Христе, помилуј ме грешног!“ И приклоните главу под епитрахил свештеника.

Шта смо заиста стекли, схватићемо када дође време да станемо пред Бога. Човек мери ствари на један начин, а Бог – на други.

Никада не треба очајавати. Ако нешто нисте постигли, то не значи да нисте успели. Нема греха који је већи од љубави Божје; нема греха који се Божјом љубављу не може надвладати. Исповедајте се, причешћујте се и не удаљавајте се од Цркве. Боље је бити грешник у Цркви, него добродетељни човек ван ње. Боље је бити хулиган, и бити са Христом, него бити добар момак, и бити са ђаволом. Наша доброта нас неће спасити, али спасиће нас љубав коју имамо према Христу и духовна борба коју водимо ради Њега.

Једном је неки монах заспао током богослужења. Монашки живот је суров, душа може тежити висинама, али тело понекад нема снаге да је следи. Служба се завршила и изашли смо из храма. Док смо чекали да нас позову у трпезарију, други монах, како би задиркивао свог брата, у шали му је рекао:

„Оче, видео сам да си заспао у храму.“

А он му одговори:

„Боље је спавати у Нојевој барци, него бити будан ван ње!“

Боље је да вас Христос спаси, чак и ако заспите у цркви, него да останете будни на улици за време потопа. **Покајање ће нас спасити, и ништа друго. Зато се морамо стално кајати. Зашто? Зато што стално**

грешимо. И не треба да се везујемо за грехе које чинимо. Авва Доротеј каже да некога можете и погледом повредити и тако починити грех. Па, шта онда да радимо? Да се сакријемо у неку рупу и непомично чекамо док не умремо?

Чим ујутро отворите очи, реците: „Господе Исусе Христе, помилуј ме!“ и „Слава Богу!“. Тако ћете, без сумње, отићи у Рај. Јер када човек каже: „Господе Исусе Христе, помилуј ме!“, тиме показује да жели да буде са Христом, да неће грешити својом вољом, а ако сагрешити, то је против његове воље. Као што каже Свети апостол Павле: Али видим други закон у удима својима, који се супроти закону ума мојега, и заробљава ме законом грјеховнијем који је у удима мојима. Ја несрећни човек! Ко ће ме избавити од тијела смрти ове (Рим 7, 23-24)? И ако видимо да ни Свети апостол Павле – онај који је могао васкрсавати мртве – није могао победити грех, хоћемо ли га ми победити? Не. Како ћемо се онда спасити? Спасићемо се молећи се речима: „Господе Исусе Христе, помилуј ме!“ и смирењем.

Често, када тражимо нешто од Бога, Он нам то не даје само да бисмо наставили да се молимо, а кад коначно примимо оно што смо тражили, испостави се да смо имали више користи од молитви које смо упућивали Богу него од онога што нам је дао. Зато Господ понекад одлаже да нам да оно за шта Га стално молимо.

Често нас доводи у тешке ситуације или нам шаље страдање, на пример болест, како би нас спречио да грешимо. Да смо тада били у другачијем положају, били бисмо задовољни и можда бисмо згрешили. Како кажу, „нико није срећан тамо где је...“.

Превод са енглеског:
Бојана Милидраговић

Извор: Orthodox Christian
Преузето са: www.svetosavlje.org

СВЕЧАНИ ЧИН КАНОНИЗАЦИЈЕ НОВОЈАВЉЕНИХ СВЕТИТЕЉА КАРЛОВАЧКОГ ВЛАДИЧАНСТВА

Дана 17. јула 2023. године, у Саборном храму Светог оца Николаја Мирликијског у Карловцу, прослављена је успомена на патрона Епископије горњокарловачке, Светог свештеномученика Саву Горњокарловачког и са њим пострадале свештеномученике и мученике.

Светом Архијерејском Литургијом началствовао је Његово Преосвештенство Епископ далматински господин Никодим, коме су саслуживали Епископ јегарски

Нектарије, викар Његове Светости Патријарха српског господина Порфирија и Епископ горњокарловачки господин Герасим, уз саслужење архимандрита Наума (Милковића), протопрезвитера-ставрофора Славише Симаковића, јеромонаха Саве (Јаковљевића), презвитера Бранка Сантрача, ђакон Момира Ђукића и ђакон Будимира Кокотовића.

На малом входу Епископи далматински господин Никодим и јегарски господин Нектарије прочитали су одлуке Светог

Архијерејског Сабора наше Цркве о прибрајању епископа Данила (Јакшића), 73 свештеномученика горњокарловачких пострадалих у време Другог светског рата и деце – младенаца уморених у логорима Јастребарско и Сисак 1942. и 1943. године, лику светих. По прочитаној саборској одлуци, уз појање тропара новојављених светих Епархије горњокарловачке, Архијереји су крстолико уздизали иконе Светог владике Данила, Светих 73 свештеномученика горњокарловачких и Свете деце мученика јастребарских и сисачких, благосиљајући све присутне.

Након освећења славског колача и кољива у част заштитника Епископије горњокарловачке, пригодном беседом, свим присутним епархијотима, владика Герасим честитао је данашњи велики празник и славу богоспасаване епархије горњокарловачке рекавши:

„Црква Божија је препуна Светих мученика и исповједника јер Црква Божија и почива на крви мученичкој. Тако и наша епархија, премда није дала никога од преподобних отаца, изнедрила је мноштво Светих мученика. Црква је увек живела живот народа и никада није остављала свој народ у тешким временима, о чему нам свједочи и данашњи празник. Кроз свештеномученика Саву и остале са њим пострадале свештенике ми прослављамо и све остале мученике из реда верног и богољубивог народа. Тим поводом смо се данас сабрали овде и ја желим свима вама да честитам данашњи празник и славу епархије горњокарловачке, нека Господ заштити и сачува све нас сабране и наше госте, преосвећеног епископа далматинског Никодима и преосвећеног епископа јегарског Нектарија, викарног епископа нашег најсветијег патријарха Порфирија“.

Владика Никодим у својој бесједи истакао је:

„...Треба да знамо браћо и сестре да су мученици највећи украс, највећи дар који може један народ да подари Господу своме. Јер они су поштовали и следили речи данашњег јеванђеља „тамо где је благо ваше, тамо ће бити и срце ваше“, те зато дадоше живот свој зарад Господа. Тако и ми треба да изаберемо да Господ буде благо наше, како би и срце наше било свагда са Господом...“

ЖИЧКА БЕСЕДА СВЕТОГ САВЕ О ПРАВОЈ ВЕРИ – 1220 ГОДИНА

Браћо и другови и оци и чеда богозвана, приклоните богољубива срца ваша да чујете божанствене заповести. И пошто чујете ове свете речи, положите их, дакле, браћо, у ваша срца и на савести душа ваших и пред очи ума, и разумејте.

Премилосрдни и човекољубиви Бог, имајући неизмерну милост према људском роду, приклони небеса и сиђе на земљу и својим божаственим промислом и добровољним подношењем многоврских страдања божанског тела просвети наш род и посла свете Апостоле у сав свет, рекавши им:

“Идите и научите све народе, крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа“ (Мт 28,19). Али како они сами до нас не дођоше, то оци наши, чувши уистину речи њихове, повероваше им. Предобри Бог, који има бескрајну милост и не жели да ни један од нас погине (I Тим 2,4), и по истој тој првој заповести и на исти начин по учењу и проповедању светих Апостола, уздиже мене на ово светитељство, хотећи да преко мене “испуни недостатке наших отаца.“ (Кол 1,24). И Духом својим Светим заповеди ми да вам објавим реч своју о вашем спасењу, коју, с љубављу чувши је, сачувајте, да и ми постанемо заједничари реда светих.

И ово прво молим вас, дакле, браћо и чеда, нашу сву наду на Бога положивши, прво праве вере Његове да се држимо Јер “друге основе“, као што рече Апостол, “нико не може положити, већ само коју положи“ (I Кор 3,11) Дух Свети преко светих апостола и богоносних отаца, а то је права вера, која је на светих седам васељенских сабора потврђена и проповедана.

После овога, на основама овим свете вере, достоји нам злато и сребро и драго камење (упор. I Кор 3,12) зидати, тј. добра дела. Јер нити користи исправност живота без праве вере у Бога и просвећене, нити нас право исповедање без добрих дела може представити Господу, већ нам треба имати обоје, да “савршен буде Божји човек“ (II Тим 3,17), а не да због недостатка храмље живот наш. Јер, “вера је спасоносна“, као што рече Апостол, “која кроз љубав дела“ (Гал 5,6).

Верујемо, дакле, у Оца и Сина и Светога Духа, појући Тројицу божаствену, узрок и творца свега проузрокованог и сазданог, видљивог и невидљивог, која је дакле једне

суштине, то јест природе, у три лица, то јест састава и лица, чиме нећемо да подразумевамо обличјем или разликом у три Бога или три природе или три суштине, трудимо се разумевати, него (исповедамо) једнога Бога и једну његову просту и бестелесну природу и суштину, а разликом лица различитост Ипостаси означавамо; Тројици клањајући се у Јединици и Јединици у Тројици, Јединици Триипостасној и Тројици Једносусушној и Јединомоћној и сабеспочетној. Ову једину познајемо која јесте увек, беспочетну, нестворену, бесмртну, непропадљиву, бестрасну, која све ствара и (све) држи и (о свему) промишља.

И једнога од Тројице, не Оца ни Светога Духа, већ од Бога Оца рођенога Сина и Бога, Логоса, надвремено и нераздељиво рођенога од Њега а не створеног, једносусушног родитељу и увек са Њим постојећег; које је добротом све привео из небића у биће, и који је у последње дане ради нашег спасења сишао с небеса и уселио се у Утробу Деве и сјединио се са телом одушевљеним, душу разумну и умну по суштеству од те свете и Пречисте Богородице Марије.

Он, од Бога Оца Једносусушни Њему Бог Логос, који је ради великог човекољубља изволео, вољом Оца и Духа, да спасе своје створење; из Очевог наручја, одакле не одступи, сиђе и ушавши у утробу Пречисте Деве, узевши на себе раније не узето тело., одуховљено душом разумном и умном, раније не примљено примивши, произађе Бог оваплоћен, родивши се неизрециво и сачувавши неповређеним девичанство Оне која је родила; не претрпевши ни сливање нити промену, него остаде што је и била а постаде оно што не беше; узевши обличје слуге (Флп 2,7) истинито а не привиђењем, у свему осим греха уподоби се нама. (Упор. Јевр 4,15; 2,17).

Знамо га као савршенога Бога и савршенога Човека, не другога и другога, већ једнога истога и пре оваплоћења и по оваплоћењу, једно сложено биће, Њега једног истог у две

савршене природе и својства и у две природне воље, и дејствима обема по саставу сједињеним неизменљиво: исповедамо Њега једног истог вољом хотећег и који дела божанска као Бог, и њега једног истог вољомхотећег и који дела људска дела као човек. Јер Он не беше подложен природним потребама, него се по вољи својој родио, по вољи гладнео, по вољи жеднео, по вољи се трудио, по вољи се бојао, по вољи умро, одиста а не привидно претрпео све природне и нелажне људске муке.

Он, безгрешни, био је распет и смрт окусио, и трећег дана васкрснуо телом, не видевши трулежност (према ДА 2, 17), и људску суштину неповређену и без смрти васкрсе, и узевши је на небеса седе с десне стране Оца; и опет ће доћи да суди живима и мртвима; као што се узнесе телом својим, тако ће дошавши, дати свакоме по делу његовом. Јер рече: “Васкрснуће мртви и устаће који су у гробовима, и они који су чинили добро“ са правом вером, “поћи ће у живот вечни, а који су чинили зла – у васкрсење суда.“ (Јн 5,25. 28-29; упор. I Кор 15,52).

Ка овоме, ми се поклањамо и целивамо свечасну икону, људског оваплоћења Бога Логоса, помазаног божанством, и који је остао непромењен, тако да онај који је помазан вером сматра да види самога Бога који се јавио у телу и са људима поживео (упор. II Тим 3,16; Варух 3,38). Клањамо се и дрвету Часнога крста и светим часним сасудима и божанским црквама и светим местима. Клањамо се и часној икони Пресвете Богородице и иконама свечасних Божјих угодника, уздижући очи душе ка

првообразном лику и узносећи ум на оно што је несхватљиво.

Ово су, богољубиви, правоверних отачаских предања заповести. Овима и ми последујући, тако верујемо и тако исповедамо, а све јеретике и сваку јерес њихову проклињемо. Примамо светих седам Васељенских сабора, (први) који је био у Никеји 318 светих Отаца; (други) у Константиновом граду 164 светих Отаца; трећи, ранији у Ефесу 200 светих Отаца, четврти у Халкидону, 630 светих Отаца, пети у Константиновом граду 164 светих Отаца, шести опет у Константиновом граду 170 светих Отаца. И још онај, који је мало касније био у Никејској митрополији, седми сабор 350 светих Отаца, који се одричу часних икона и не сликају их или им се не поклањају, безбожно клеветајући хришћане.

А примамо и све свете Саборе који су се Божјом благодаћу у разна времена или на разним местима окупљали ради благочашћа и јеванђелског живота, које прима Саборна црква. А оних којих се одрекоше ови свети Оци, одричемо се и ми; и којих се одрекоше свети оци они, одричемо се и ми; које су проклели они, и ми проклињемо.

Јер многе јереси у различита времена и године ђаво измисли, и многи кукољ зловерја кроз оне који му служе, безаконе начелнике јереси, у васељени посеја ради рушења и смућивања праве вере, које ми проклињемо, и с њима оне који измислише зле догмате, и гнушамо се сваке јереси нечастиве.

Но, штавише, ка свакој побожности журимо се, које нас уче богомудре слуге Божје: пророци, апостоли и светитељи, као што и сам Господ наш Исус Христос, Син Божји, рече, када од Оца дође на земљу и оваплоти се и роди се по други пут, од Пречисте увек Деве, и догмате домостроја Очевог и Свог изврши дивно, и заиста неизрециво распе се на крсту, и трећи дан васкрсну, и четрдесет дана остаде овде на земљи по васкрсењу Своме. И када хтеде узићи на небо ка Оцу, својим ученицима, апостолима, заповеди говорећи:

“Идите и научите све крајеве, крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа, учећи их да чувају све што сам заповедио вама“ (Мт 28,19). И опет: “Проповедајте Јеванђеље сваком створењу; ко веру има и крсти се, спашће се; а који нема веру, осудиће се“ (Мр 16, 15). Ово је, дакле, права вера Божја, крстити се у име Оца и Сина и Светога Духа.

И тако ми, који смо хришћани, обећали смо да се молимо Богу своме, увек чувајући Његове заповести, и чинећи увек његову вољу. Јер “вера без дела мртва је“, по речи Јаковљевој (Јак 2, 20, 26). Но, браћо и чеда моја љубљена, као што и напред рекох, обоје да држимо са страхом и трепетом. Држите реч Божју и свету веру Његову, и трисвето име Његово с чистим срцем призивајте, и не ленећи се у светим молитвама припадајте к Њему, исповедајући грехове своје, плачући са сузама пред Њим, и Њему појући и препојући у срцима вашим непрестано, дан и ноћ, не слабећи. Јер Бог, када му се исповедамо и молимо Га, сам уверава људе и духовно улази у срца оних који добро слушају учење о Богу.

Јер учење духовно није игра, ни безумље људских мисли, већ проповедана света вера Божја, на којој су основани сви свети чинови у Христу Исусу, Господу нашем, о коме пророци Светим Духом Божјим прорекоше, и сви свети сачуваше, и преподобни оци без порока беспрекорно одржаше, као на недељивом крајугаоном камену црквеном, Христу, који је Премудрост Очева и сила, светодуховски и силно и крепко и чврсто и поуздано у вери, који

и до сада многе уверава и утврђује и потврђује свима своју веру божанску. И до нас предобри човекољубац богатом својом милошћу достиже, исправљајући наше недостатке, хотећи као истинити пастир да нас, заблуделе овце, сакупи у небески тор. Овај ми догледајући мисаоним и душевним очима, молимо се увек Њему, како сам дарује изрећи то или помислити, и неизрециво сачувати. И ми, вољу Његову сатворивши, примићемо од Њега спасење у овом веку и у будућем, уколико верно сачувамо Његове заповести, које нам је сам Бог заповедио да чувамо, и обећа нам награду небеску за то, говорећи: “Заиста, кажем вам, који реч моју одржи, неће окусити смрти довека“ (Јн 8, 51).

Да, чеда моја љубљена, шта је дакле од речи ове поузданије или праведније, коју Христос сам посведочава и истином утврђује? Шта ли је боље од овога: не окусити смрти довека?

Јер само то неокушање смрти већ је далеко од греха; јер окушањем греха укус смрти уђе у род људски, до Христа (прибл. Рим 5, 12). Ради тога Он окуси смрт, који је безгрешан и бесмртан по првом рођењу од Оца; но нас ради окуси је, и пострада, да и ми вером Онога окусимо бесмртност, као што рече пророк: “Окусите и видите како добар је Господ“ (Пс 34, 8). Добар дакле веома и праведан и веран у свима својим речима (упор. Пс 145, 9), и сва дела Његова су у вери. Зато, чеда моја богољубна, ми који Га љубимо треба да чинимо дела вере у Христу Исусу Господу нашем, ми који смо примили веру бесмртну од Њега, дар толики – да не умремо у векове!

Зато, ако ово сачувате, бићете блажени од

међу вама други Бог, осим Онога који је створио небо и земљу; ничему “од онога што је на небу горе и што је на земљи доле и што је у води под земљом, да се не поклоните нити му послужите“ (II Мојс 20,4-5), осим Господу Богу вашем, у кога се крстите и поверовасте, и одрекосте се тајнога срама (упор. II Кор 4,2), и постадосте заједничари добре вере Његове и саучесници Његове бесмртности. Њега јединога неодступно држите се, јер је “пред очима Његовим све

Бога у векове и биће блажена срца ваша, и блажене биће душе ваше, и блажени бићете, ви који сре примили Божју веру и сачували се чисто у њој. Гледајући на бесмртни Христов дар, бесмртна дела у христу свагда творите: веру чисту и молитву честу, с љубављу имајући према Њему наду, и савест чисту пред Богом и људима (упор. ДА 24, 16), пост и бдење, истину у свему, чистоту телесну и душевно уздржање, чувајући разум светог крштења, просвећења Божјег, којим се одрекосмо Сотоне и свих дела његових. И свагда покајање љубити, исповедање својих грехова и плакање над њима и смирење, праведност, поучење, исправљање свога живота, мржњу на грех; неопијање, не блудничење, него, напротив, чист живот, какав је угодно гледати Божјим очима.

Јер Бог је један од почетка и у бесконачне векове. И ово је прва заповест речена онима који Њега љубе: да сваки од вас “љубите Господа Бога свога свим срцем својим, свим умом својим, свом душом својом, и свом снагом својом“ (V Мојс 6,4-5; Мр 12,29-30; Мт 22,37-38). И нека буду речи ове, које (V Мојс 6,6) ја данас вама заповедам, написане на срцима вашим, и у душама вашим, да бојите се Господа Бога Сведржитеља, и Њему јединоме да служите са страхом и трепетом (упор. V Мојс 6,6, 13; 10,20; Пс 2, 11), и Њему јединоме част и славу узносите, и Њему јединоме приљубљујте се, и именом Његовим не куните се, него нека је ваша реч: који јесте да јесте, а који није да није (упор. Јк 5,12; Мт 5,37).

И тако уопште да се никако не спомиње

откривено“, као што рече Апостол (Јевр 4,13), и “јер је Бог наш огањ који спаљује“ (Јевр 12,29); и “узвраћа за грехе очева на деци до трећега и до четвртога колена, онима који Га не љубе и не творе вољу Његову, а чини милост хиљадама и десетинама хиљада оних који Га љубе и држе заповести Његове“ (II Мојс 20,5-6). Јер је Он “Бог над боговима и Господар над господарима, Бог велики и силни и страшни“ (V Мојс 10,17). Да “држите заповести Његове, и да извршавате пред очима Његовим све речи које заповедих вам“, “да добро буде вама и синовима вашим после вас, и да живи будете до века, ако сатворите добро и угодно пред Господом Богом вашим“ (упор. V Мојс 6,2; 10,13; 5,29; 13,18). Кома слава беспочетност у бесконачне векове, амин.

ДОМЕНТИЈАН

Житије Светога Саве / Доментијан ; предговор, превод дела и коментари

Љиљана Јухас-Георгиевска ; издање на српскословенском Томислав Јовановић . – Београд : Српска књижевна задруга, 2001 (Нови Београд : Полиграф). – СХХХIV, 505 стр. ; 18 цм. – (Српска књижевна задруга ; коло 93, књ. 614-615)

Преузето са: www.zica.org.rs

ИЗБЕГЛИ СРБИ

Србијо лепа ко најлепши сни,
Кидишу на тебе људи бесни.
Србијо мајко волиш људе све
Кад се покају помилуј и те.
Србијо, Србијо, Србијо драга,
Ти си ослонац и наша снага.
Безумни што Србе нападају,
Србију, Србе стално вребају.
Према Србима немају части,
Помажу тако својој пропасти.
Срби борбама бране слободу,
Част и опстанак свом србском роду.
Србин се свом зликовцу не свети,
Опроштај то су Божији завети.
Избегли прогнани нису јадни,
Часни поштени и кад су гладни.

Не траже милостињу за себе,
Ни кад им тело од студи зебе.
Србин кад оставља своје бежи,
Од свога рада да живи тежи.
Животи Срба су као машта,
Србин помаже, зликовцу прашта.
У србском роду урођено то,
Да један вреди као других сто.
Срби су многа сломили царства,
Јунаштвом својим и без богатства.
Где год се населе Срби, тај крај,
Поштују воле као да је Рај.
Срби сва места оплемењују,
Вредно раде бољем се радују.
Срби су пример целоме свету,
Срби оплемењују планету.

АКТУЕЛНОСТИ са интернет презентације епархије горњокарловачке

Прослава Петровдана у Мариндолу

У мјесту Мариндол на парохији српско-моравичкој, дана 12. јула 2023. године, свечано је прослављена храмовна слава чији су небески заштитници Свети првоврховни апостоли Петар и Павле, и том приликом Свету Архијерејску Литургију је служио Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим.

Преосвећеном Епископу су саслуживали: архимандрит Михаило (Вукчевић), јеромонах Саво (Јаковљевић), протопрезвитер – ставрофор Јеленко Стојановић, протопрезвитер Јован Галамић и протођакон Небојша Анђић.

Након обављеног трократног опхода око храма владика Герасим осветио је славски колач и жито у славу и част апостола Петра и Павла, а потом се пригодном бесједом обратио присутним вјерницима који су се окупили у великом броју.

Празник Светих апостола Петра и Павла – слава манастирског храма у Доњем Будачком

На празник светих Апостола

Петра и Павла, служена је света Литургија у част ових дивних угодника Божјих и заштитника храма Богородичиног манастира.

Литургијским сабрањем начествовао је високопречасни протојереј-ставрофор Радослав Анђелић парох други карловачки из Карловца уз саслужење пречасног јереја Горана Каламанде пароха глиноског у Глини.

Велики број присутних вјерника причестио се Тијелом и Крвљу Христовом, а поводом данашњег празника освећени су славски колач и жито у славу и част апостола Петра и Павла као и Св. Пајсија Светогорца. Овогодишњи кум славе био је г. Марко Падежанин.

Након обављеног трократног опхода око храма, вјернике је пригодном бесједом о данашњем празнику, о лику и дјелу апостола Петра и Павла поучио отац Радослав Анђелић, истовремено честитајући празник и храмовну славу.

Након литургијаког сабрања у конаку манастира услиједила је трпеза љубави за све присутне.

Празник Свете Дјеце новомученика Јастребарских и Сисачких прослављен у Карловцу

У четвртак, 13. јула 2023. године, молитвено је прослављен празник Свете Дјеце новомученика Јастребарских и Сисачких.

Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки господин Герасим начествовао је Светом Архијерејском Литургијом у саборном храму Светог Оца Николаја Мирликијског у Карловцу. Преосвећеном епископу су саслуживали: архимандрит Наум (Милковић), протопрезвитер-ставрофор Радослав Анђелић, протопрезвитер Дарко Дугоњић, презвитер Саша Лончина и протођакон Небојша Анђић.

По заамвној молитви Епископ Герасим је извршио обред освећења кољива и колача који су принесени у славу Божију и у част и спомен Свете Дјеце новомученика Јастребарских и Сисачких, те се обратио присутним вјерницима својом бесједом поучавајући их о значају празновања ових новомученика.

Света Архијерејска Лиругија на празник Преображења Господњег

У суботу, 19. августа 2023. године када наша Света Црква прославља успомену на Господње Преображење на гори Тавор, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим служио је Свету архијерејску литургију у Саборном храму Светог Оца Николаја Мирликијског у Карловцу.

Преосвећеном епископу су саслуживали: протопрезвитер – ставрофор Радослав Анђелић, протопрезвитер Дарко Дугоњић и протођакон Небојша Андђић.

По заамвоној молитви епископ Герасим благословио је и осветио грожђе, а затим се обратио присутним вјерницима бесједом, нагласивши значај данашњег празника.

Света архијерејска литургија у храму Светог Пророка Илије у Теслићу

Поводом 30 година од завршетка богословије Света Три Јерарха, генерација 1988 – 1993 окупила се да просалви овај јубилеј. Прослава је почела Светом архијерејском литургијом у храму Светог Пророка Илије у Теслићу којом је началствовао Његово Преосвештенство епископ горњокарловачки г. Герасим, уз саслужење Његовог Преосвештенства епископа осечкопољског и барањског

г. Херувима, те уз молитвено присуство Његовог Преосвештенства епископа зворничко – тузланског г. Фотија. Преосвећеним епископима саслуживало је 12 свештеника из генерације 1988 – 1993 и два професора.

По заамвоној молитви извршен је парастос за упокојене професоре и школске колеге након чега се епископ Герасим обратио присутнима рекавши:

Окупили смо се овде по промислу Божијем, а по благослову преосвећеног епископа зворничко – тузланског Фотија, да се прије свега помолимо Богу, да Њему благодаримо за све у животу. Благодаримо и за добор и за лоше јер од Бога нам долази оно што је по Његовом промислу али и оно по Његовом допуштењу, а опет све ради нашег спасења. Ми смо се данас сабрали овде као генерација богослова која је завршила 1993. године. Расули смо се по цијелој Земљи Божијој, па тако нису сви били у могућности данас да дођу, али велики број нас се окупио и хвала Богу на томе. Желим да се захвалим прво домаћину епископу Фотију, чијим благословом и добротом смо овде служили Свету Литургију, а уз саслужење брата нашега Херувима епископа осечкопољског и барањског, хвала оцима професорима који су данас са нама оцу Сави Јаковљевићу и оцу Зорану Трипићу, господину Драгану Учурџу. Хвала свима

вама, а посебно мојим школским колегама који су дошли. Нека Господ све вас награди својим истинским и непролазним добрима, како бисмо задобили Царство Небеско и како бисмо били пред Престолом Вишњег.

Владика Герасим у обиласку парохија у Оточцу, Кореници и Грачацу

У сриједу, дана 6. септембра 2023. године Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим посјетио је парохије у Оточцу, Кореници и Грачацу у Архијерејском намјесништву плашчанском.

То приликом владика је обишао радове у слиједећим мјестима:

Бриње са храмом Преображења Господњег саграђен 1939. године који је у другом светском рату оштећен, затим обновљен и поново је оштећен током ратних дешавања 1991-1995.

Парохијски храм Светог Великомученика Георгија у Оточцу – изграђен је 1863. године. Храм је обнављан је први пут 1971. друга обнова данас још увијек траје.

Врховине са храмом Светих Архангела Михаила и Гаврила, саграђен је 1715. године, срушен у Другом светском рату, а његова обнова је почела 1971. која траје до данас.

Врело са храмом Успења

Пресвете Богородице, саграђен 1755. године. Храм је страдао у ратовима, након чега је био обнављан, задња обнова је урађена 2015.

Парохијски храм Светих Арханђела Михаила и Гаврила у кореничком насељу Градина који саграђен на темељима старог дрвеног храма 1756. године. Храм је запаљен 1943. године, до сад је обновљен звоник.

Мутилић са храмом Преображења Господњег саграђен је 1745. године, храм је запаљен у Другом светском рату до данас су остали зидови храма без звоника.

Јошани са храмом Рођења Светог Јована Крститеља, саграђен је на темељима старог храма 1730. године. Од Другог светског рата храм није у богослужбеној употреби, а његова обнова је у току.

Брувно са храмом Рођења Светог Јована Крститеља – саграђен 1845. године, у Другом светском рату храм је оштећен. Са обновом је започето 1989. али почетком рата 1991. је прекинута. Да би се поново отпочело са обновом 2012.

Штикада са храмом Светих Апостола Петра и Павла, храм је саграђен 1899. године. Запаљен у Другом светском рату. Нови кров на храму

постављен је 2017. године, а звоник и унутрашње уређење чека обнову.

Филијални храм Светог Архангела Михаила у Штикади саграђен је 1725. године, срушен је у Другом светском рату.

Велико освећење храма српских светитеља у Вргинмосту

У недељу 10. септембра 2023. године, када молитвено прослављамо Сабор Срба Светитеља, преподобног Мојсија Мурина и преподобног Саву Псковског, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим и Његово Преосвештенство Епископ далматински Никодим осветили су храм посвећен Сабору Срба Светитеља у Вргинмосту.

У наставку чина освећења служена је Света Архијерејска Литургија којом је началствовао Епископ далматински Никодим, уз саслужење епископа Герасима и свештенства епархије горњокарловачке и далматинске.

Након завршене Свете Евхаристије, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г. Герасим уручио је захвалнице свима онима који су показали

безрезервну љубав, те духовну и материјалну помоћ при обнови и изградњи храмова, парохијских домова и других црквених објеката.

По уручењу захвалница, епископ Герасим је за изразиту ревност у свештенопастирској служби и савјесно извршавање свих повјерених му дужности у служби Свете Цркве Христове, протопрезвитера Милу Ристића одликовао достојанством протопрезвитера – ставрофора.

Из бесједе епископа Герасима:

По милости Божијој и благодаћу Духа Светога данас смо се сабрали овде да благословимо и осветимо овај новоподигнути храм посвећен свим српским светитељима. Храмове Божије подижемо да би се у њима приносила Света Евхаристија, путем које бисмо се сједињавали са Господом и Спасом нашим Исусом Христом. У Вргинмосту није било храма до сад, а са овим који је посвећен Сабору Срба Светитеља постао је јединствен у српској православној цркви, овим празником ми прослављамо све угоднике Божије из реда српског народа почевши од Светог Саве па до данашњег дана, са мноштвом мученика и исповједника...